

Sygn. akt IV CSK 510/17

POSTANOWIENIE

Dnia 11 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z wniosku W. T., M. T., S. T. i M. T.
przy uczestnictwie E. K., W. K., A. W., B. L., L. K., J. K., S. K., S. M., M. M., E. B.,
K. B., Ł. L. i M. D.
o ustanowienie drogi koniecznej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 11 kwietnia 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania A. W.
od postanowienia Sądu Okręgowego w S.
z dnia 4 kwietnia 2017 r., sygn. akt V Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od uczestniczki A. W. na rzecz W. T. i M. D. kwoty po 240 zł (dwieście czterdzieści) tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w S. postanowieniem z dnia 16 czerwca 2016 r. ustanowił służebność drogi koniecznej dla nieruchomości stanowiącej obecnie własność wnioskodawców, przebiegającą przez nieruchomość będącą własnością uczestniczki M. D., zgodnie z wariantem III opracowanym w opinii biegłego geodety W. M., za wynagrodzeniem w wysokości 21 045 zł oraz zobowiązał wnioskodawców do urządzenia tej drogi w terminie roku od uprawomocnienia się tego orzeczenia.

Zaskarżonym postanowieniem, po rozpoznaniu apelacji uczestniczki M. D., Sąd Okręgowy w S. zmienił postanowienie Sądu pierwszej instancji w punktach pierwszym i drugim w ten sposób, że ustanowił na nieruchomości stanowiącej działkę nr 729/3, będącej obecnie własnością A. W., służebność drogi koniecznej według wariantu II, zgodnie z mapą sporządzoną przez geodetę W. M. na rzecz każdego właściciela nieruchomości obejmującej działkę nr 729/2, za wynagrodzeniem 38 333 zł, płatnym jednorazowo w terminie do 30 czerwca 2017 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie, na wypadek uchybienia terminowi płatności.

Uczestniczka A. W. w skardze kasacyjnej powołała obie podstawy przewidziane w art. 398³ § 1 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania wskazała przyczyny objęte art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Występowanie istotnego zagadnienia prawnego połączyła z koniecznością udzielenia odpowiedzi na pytanie czy przewidziany treścią art. 628 § 2 k.p.c. obowiązek przeprowadzenia oględzin nieruchomości przed wydaniem postanowienia o ustanowieniu służebności drogi koniecznej dotyczy wyłącznie sądu pierwszej instancji, czy też sądu drugiej instancji, w przypadku zmiany orzeczenia. Oczywista zasadność skargi kasacyjnej wynika z rażącego naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 145 § 2 zdanie pierwsze i § 3 w związku z art. 140 k.c., polegającego na pozbawieniu jej możliwości korzystania oraz zagospodarowania niezabudowanej części nieruchomości, co pozostaje w sprzeczności z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozpoznanie skargi kasacyjnej będącej kwalifikowanym, nadzwyczajnym środkiem odwoławczym musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, związanymi z ochroną interesu powszechnego. Indywidualny interes skarżącego podlega uwzględnieniu, o ile jest zgodny z interesem powszechnym. Skarga nie stanowi środka zmierzającego do kwestionowania niesatysfakcjonującego skarżącego orzeczenia sądu drugiej instancji. Stwierdzenie, czy zachodzą szczególne względy, przemawiające za rozpoznaniem skargi kasacyjnej w konkretnej sprawie, dokonywane jest przez badanie, czy skarżący we

wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał na istnienie chociaż jednej z przyczyn wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wskazanie przyczyny objętej art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nakłada na skarżącego obowiązek przedstawienia istotnego zagadnienia prawnego, z powołaniem konkretnych przepisów prawa, wykazaniem, że jest ono nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie sądowym, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych, podobnych spraw. Do Sądu Najwyższego należy ocena, czy twierdzenie skarżącego obejmuje takie właśnie zagadnienie i czy jest ono na tyle istotne, że skarga wymaga rozpoznania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, niepubl.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, niepubl.; z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006, nr 15-16, poz. 243; niepubl.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, niepubl.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r., I CSK 108/08, niepubl., z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11, niepubl.).

Sformułowane przez skarżącą wątpliwości nie odpowiadają założeniom przyjętym w orzecznictwie Sądu Najwyższego dla rozumienia przesłanki istotnego zagadnienia prawnego. Wyartykułowane we wniosku wątpliwości nie stanowią nowego i istotnego zagadnienia prawnego, zmierzają w istocie do uzyskania odpowiedzi, czy kwestionowane orzeczenie jest prawidłowe. Zgłoszone zastrzeżenia, zostały osadzone w realiach tej sprawy, wskazują na problemy związane z procesem stosowania prawa, które stale towarzyszą temu procesowi decyzyjnemu. W uzasadnieniu wniosku skarżąca powołała przepis, który nie miał zastosowania w sprawie. W istocie chodzi o uregulowanie objęte art. 626 § 2 k.p.c., którego wykładnia była przedmiotem licznych wypowiedzi w orzecznictwie.

Obowiązek przeprowadzenia dowodu z oględzin nieruchomości nie dotyczy każdej instancji z osobna. Nie można tego obowiązku traktować instrumentalnie, niezależnie od okoliczności i stanu sprawy. Nie zostały przedstawione argumenty przemawiające za tezą, że konieczność ponowienia tego dowodu zaistniała w postępowaniu odwoławczym. Nie było podstaw do przyjęcia, że poruszona we wniosku problematyka powinna być oceniona jako nierozwiązana dotychczas w orzecznictwie, które nie zostało przywołane we wniosku skarżącego.

Ugruntowane zostało w orzecznictwie jednolite zapatrywanie przyjmujące, że dla wykazania oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymagane jest podanie przez skarżącego, drogą odrębnego wywodu, że bez wątpliwości doszło do uchybień i naruszeń przepisów prawa materialnego lub procesowego, gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść orzeczenia albo jeśli podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają skargę. Spełniające te wymogi naruszenie przepisów prawa powinno mieć postać kwalifikowaną, dostrzegalną bez potrzeby wnikliwej analizy prawnej i zagłębiania się w szczegóły sprawy. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC z 2004 r., nr 3, poz. 49; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP z 2004 r. nr 6, poz. 100; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.; 22 marca 2012 r., I PK 196/11 niepubl.; z dnia 7 września 2012 r., V CSK 529/11, niepubl.; z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, niepubl.). Na takie rozumienie powołanej przesłanki nie wskazuje wniosek skarżący. Brak w nim racji przemawiających za tezą, że Sąd Okręgowy nie uwzględnił wskazań wynikających z przedstawionych uregulowań. Analiza wniosku i jego uzasadnienia na tle podstaw skargi kasacyjnej oraz motywów zaskarżonego postanowienia, nie usprawiedliwia oceny, iż kwestionowane orzeczenie stanowi konsekwencję jaskrawych błędów w zakresie wykładni prawa, które wpłynęły jego treść.

W postępowaniu przed Sądem drugiej instancji nie doszło do nieważności postępowania, której przyczyny Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę z urzędu w granicach zaskarżenia, stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z zasady przewidzianej w art. 520 § 3 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

aj

r.g.